

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/226/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2115223404
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2115223404.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a sudkýň: JUDr. Martina Valentová a Mgr. Lucia Mizerová, v právnej veci žalobkyne: T. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom M., M. XXX/XX, zastúpenej splnomocnencom: Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom Košice, Kuzmányho 29, IČO: 47 234 466, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpenému advokátom: JUDr. Katarína Hegedúšová, so sídlom Bratislava, Majerníkova 3/a, o zaplatenie 6.653,85 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 27C/428/2015-68 zo dňa 3.5.2017 (v spojení s jeho dopĺňacím rozsudkom č.k. 27C/428/2015-134 zo dňa 10.9.2018) takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti a v závislom výroku o náhrade trov konania **p o t v r d z u j e**.

II. Žalobkyni **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 6.653,85 Eur s 8,05% ročným úrokom z omeškania z istiny od 5.2.2016 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom II. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 94%.

2. Rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 52 ods. 1 a 4, § 451 ods. 1 a 2, § 488, § 489 Občianskeho zákonníka (ďalej aj OZ), § 497, § 499 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej aj ObZ), ako i ust. § 2 písm. a), § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej aj ZoSÚ), s použitím procesného ust. § 137 CSP.

3. Súd pritom vychádzal zo skutkových zistení ako mu vyplynuli z vykonaného dokazovania, že medzi stranami nebolo sporné, že medzi žalovaným ako veriteľom a žalobkyňou ako dlžníčkou bola uzavretá zmluva o úvere č. 205900005 dňa 16.7.2009 na základe ktorej žalovaný vyplatil žalobkyni sumu 700,- Eur. Žalobkyňa z titulu úveru uhradila žalovanému 115,- Eur a v rámci exekúcie 7.238,85 Eur, spolu 7.353,85 Eur. Nebolo sporné, že v úverovej zmluve bolo uvedené, že úver je čerpaný na výkon zamestnania žalobkyne. Žalobkyňa však namietala, že úver bol použitý výlučne na zabezpečenie domácnosti, nakoľko bola v ťaživej životnej situácii, pracovala ako zdravotná sestra v nemocnici, starala sa o dve maloleté deti. Pri uzatváraní zmluvy nevedela aké dôsledky sa spájajú s vyznačením účelu čerpania úveru na výkon zamestnania. Uviedla, že formulárovú predtlač zmluvy nevyplňovala. Súd ustálil, že v konaní nebolo preukázané, že žalovaná bola pred podpisom zmluvy poučená o význame určenia použitia úveru. Zo zmluvy nevyplýva, že by žalobkyňa (správne žalovaná) overovala, či je

skutočne úver použitý na výkon zamestnania, či je dlžník vôbec zamestnaný a či na výkon zamestnania musí čerpať úver.

4. Následne súd podrobil uzatvorenú zmluvu kontrole z hľadiska nekalých obchodných praktík. Zámer žalovaného obísť ochranu spotrebiteľa v zmysle ZoSÚ tým, že vyznačí v zmluve účel úveru zamestnanie, bez oboznámenia spotrebiteľa o dôsledkoch určenia účelu úveru, súd hodnotil ako nekalú obchodnú praktiku, pretože boli naplnené zákonné znaky tohto inštitútu a to nedostatok odbornej starostlivosti na strane dodávateľa, ako aj potenciálne riziko, že takéto konanie naruší správanie spotrebiteľa. Z tohto dôvodu vyznačenie účelu použitia úveru súd považoval za právne neúčinné, pretože v konaní nebolo preukázané, že žalobkyňa vedela o dôsledkoch určenia účelu použitia úveru a ani súdu nie je zrejmé akým spôsobom by využila sumu 700,- Eur na výkon svojho zamestnania zdravotnej sestry v nemocnici. Nadväzne súd dospel k záveru, že strany uzatvorili spotrebiteľský úver a je ho nevyhnutné posudzovať nielen podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka (§ 497 a nasl.), ale aj právnych predpisov upravujúcich právne vzťahy spotrebiteľského charakteru (§ 52 a nasl. OZ a zák. č. 258/20012 Z.z.), keďže žalovaný pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere vystupoval ako veriteľ a žalobkyňa mala postavenie spotrebiteľa.

5. V ďalšom súd skonštatoval, že žalovaná istina bola uhradená na základe exekučného titulu a to rozhodcovského rozsudku, ktorý nebol v konaní predložený, ani bližšie špecifikovaný. Nebolo preukázané, že bol vydaný na základe individuálne platne vyjednanej rozhodcovskej doložky, ktorá bola uvedená vo všeobecných obchodných podmienkach, teda neindividuálne vyjednaná. Nakoľko v konaní nebolo preukázané, že strany uzatvorili platne rozhodcovskú doložku, následne vydaný rozhodcovský rozsudok je z tohto dôvodu neplatný - nulitný.

6. Ďalej súd skúmal, či uzatvorená zmluva o úvere má všetky zákonom požadované náležitosti podľa § 4 ods. 2 ZoSÚ a dospel k záveru, že v zmluve vôbec nie je uvedená konečná splatnosť úveru (písm. g/), ročná úroková sadzba (písm. h/), ročná percentuálna miera nákladov (písm. j/) a nie je uvedený rozpis splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a ani termíny splátok (písm. i/). Nakoľko v zmluve chýbajú podstatné náležitosti požadované zákonom je v zmysle § 4 ods. 3 ZoSÚ úver považovaný za bezúročný a bez poplatkov. Z týchto dôvodov sa žalovaná na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatila, nakoľko prijala plnenie bez právneho dôvodu a to vo výške rozdielu prijatého plnenia od žalobkyne a skutočne poskytnutého plnenia z titulu úveru, t.j. vo výške 6.653,85 Eur (7.353,85 Eur mínus 700,- Eur). Súd zároveň zaviazal žalovaného na zaplatenie úrokov z omeškania z istiny vo výške 8,05% ročne od 5.2.2016, nakoľko nebolo preukázané, že žalovanej bola doručená výzva na vrátenie istiny pred podaním žaloby na súd a žaloba bola žalovanej doručená 3.2.2016. Nasledujúci deň mohla plniť a do omeškania sa dostala 4.2.2016. Podľa odôvodnenia rozsudku vo zvyšku uplatneného úroku z omeškania súd žalobu zamietol, čo sa ale nepremietlo vo výroku.

7. Z podnetu odvolacieho súdu prvoinštančný súd vydal vo veci dopĺňací rozsudok č.k. 27C/428/2015-134 zo dňa 10.9.2018, ktorým žalobu vo zvyšku zamietol, proti ktorému odvolanie nebolo podané.

8. Proti základnému rozsudku v celom jeho rozsahu podal odvolanie žalovaný s použitím odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), f), h) CSP, pričom sa domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, zároveň si uplatnil náhradu trov konania včítane odvolacieho.

9. Ako prvé odvolateľ iba všeobecne namietal nepreskúmateľnosť rozhodnutia.

10. V ďalšej časti sa vyjadril k posúdeniu zmluvy o úvere. Vyslovil názor, že spornú zmluvu o úvere nemožno považovať za zmluvu o spotrebiteľskom úvere, nakoľko je v nej výslovne určený účel uzatvorenia zmluvy - povolanie, dlžník je vyňatý spod statusu spotrebiteľa. Zdôraznil, že žalobca prehlásenie, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon zamestnania vlastnoručne podpísal, pričom tento prejav vôle je na prednej strane zmluvy o úvere a prehlásenie je zrozumiteľne, určito a jasne uvedené hneď vedľa podpisu dlžníka. Dôkazné bremeno v tomto smere potom zaťažuje žalobcu a ten relevantnými dôkazmi nevyvrátil tvrdenia žalovaného, ale len účelovo tvrdí, že finančné prostriedky použil na spotrebné účely, pričom svoje tvrdenie žiadnym spôsobom nepreukázal. V tejto súvislosti poukázal na § 151 ods. 1 CSP, podľa ktorého tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela

sa považujú za nesporné. Žalovaný rázne odmietol, že účelovo obchádza ustanovenia chrániace spotrebiteľov využívaním formálneho účelu zmluvy. Za dôležité označil na aký účel bol úver poskytnutý a nie na aký účel žalobca finančné prostriedky naozaj použil. Žalovaný tvrdia žalobcu o tom, že pred uzavretím zmluvy nebol dostatočne informovaný, označil za bezpredmetné, obzvlášť, ak to bol práve žalobca, kto inicioval uzavretie zmluvy v danej podobe tým, že dobrovoľne vyznačil účel použitia finančných prostriedkov. Na základe uvedeného mal za nesporné, že žalobca finančné prostriedky použil na výkon povolania. V tejto súvislosti dal do pozornosti rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/975/2015, podľa ktorého dôkazné bremeno zaťažovalo žalobkyňu v situácii, ak predložená kópia zmluvy o úvere obsahovala v písomnej podobe zachytené prehlásenie ňou osobitne podpísané, že finančné prostriedky jej boli poskytnuté na výkon zamestnania. V ďalšom odvolateľ poukázal na to, že zmluvné strany sa dohodli, že ich vzťahy sa budú spravovať ustanoveniami Obchodného zákonníka, zmluva bola uzavretá v zmysle § 490 a nasl. Obchodného zákonníka (ďalej len ObZ), pričom zmluva o úvere je absolútny obchod a spravuje sa bez ohľadu na povahu účastníkov Obchodným zákonníkom. V čase uzavretia zmluvy nebol účinný žiaden všeobecne záväzný predpis, podľa ktorého by bola stanovená maximálna prípustná výška úrokov za poskytnutie peňažných prostriedkov. Možno teda vychádzať iba z § 53 ods. 6 OZ, podľa ktorého odplata nesmie podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Dôkazné bremeno v otázke primeranosti odplaty pritom znáša žalobca. Pokiaľ sa žalobca dovoľáva údajov bánk, koná tak v priamom rozpore s § 53 ods. 6 OZ, podľa ktorého je ako merítko považovaná odplata obvykle požadovaná na finančnom trhu t.j. nie bankami ale aj inými účastníkmi finančného trhu. Vzhľadom na výrazne vyššie podnikateľské riziko je logické, že úroky požadované nebankovými veriteľmi sú vyššie ako obvyklé bankové úroky. Poukázal na závery Vrchného súdu v Prahe sp. zn. 12Cmo/95/2005, podľa ktorého pre zistenie obvyklého úroku pre tento typ pôžičky je nutné zistiť, aká výška úrokov bola požadovaná obdobnými podnikateľskými subjektami v prípade zmlúv o krátkodobej pôžičke a úvere v určitom období. Podľa odvolateľa je teda bezpredmetné skúmať, či zmluva o úvere obsahuje obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere a preto nie je možné zmluvu ani považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Zdôraznil, že rozhodujúce je, na aký účel bol spotrebiteľský úver poskytnutý a nie na aký účel bol použitý. Nakoľko žalobca nemienil použiť peňažné prostriedky na svoju súkromnú potrebu, nie je spotrebiteľom. V prípade postavenia žalovaného treba akcentovať aj jeho dobrú vieru. Ak dodávateľ koná v dobrej viere, že druhá strana nie je spotrebiteľ, nemôže sa táto osoba dovoľávať toho, že mala postavenie spotrebiteľa (ESD C-464/01). Obdobne, pokiaľ spotrebiteľ predstiera, že je podnikateľom, je treba takúto obligáciu charakterizovať ako obchod a nie spotrebiteľský záväzok, pretože je potrebné chrániť dodávateľovu dobrú vieru, pretože dobrá viera je všeobecným princípom zmluvného práva. Analogicky, ak žalobca v zmluve o úvere uviedol aj podpísal, že poskytované peňažné prostriedky sú na účel výkonu jeho povolania, treba chrániť dobrú vieru žalovaného a žalobcovi nepriznať právne postavenie spotrebiteľa. V tejto súvislosti odkázal aj na rozhodnutie SOI sp. zn. P/0355/01/2012, v ktorom bolo konanie zastavené z dôvodu, že nebol preukázaný spotrebiteľský charakter zmluvy, ktorej všeobecné podmienky boli predmetom kontroly a ustálené, že dlžníčka nemá právne postavenie spotrebiteľa, pretože nenapĺňa definíciu spotrebiteľa v zmysle § 2 písm. a) Zákona o spotrebiteľských úveroch, nakoľko jej bol úver poskytnutý na výkon povolania a zmluva uzavretá podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. V tejto súvislosti odkázal aj na rozhodnutia s obdobným záverom Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 6Co/122/2011, 7Co/208/2013, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/1553/2014. Žalovaný ustálil, že napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný a žalovanému bola odopretá možnosť konať pred súdom. Poukázal na nedostatočné odôvodnenie predmetného rozsudku a jeho následnú nepreskúmateľnosť. Žalovaný predložil listinné dôkazy, ktoré nasvedčujú účelu, žalobca nepredložil ani jediný dôkaz, že by bol úver vzatý za spotrebným účelom a napriek tomu sa súd priklonil na stranu žalobcu bez toho, aby odkázal na akýkoľvek dôkaz, ktorý by svedčil jeho tvrdeniam a napokon jeho rozhodnutiu. Odvolateľ ďalej odkázal na rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/1553/2014, Okresného súdu Bratislava IV. sp. zn. 8C/22/2011, 4C/26/2011, Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 3C/46/2016.

11. V ďalej časti odvolania žalovaný poukázal na neodstrániteľnú prekážku konania res iudicata. V tejto súvislosti odkázal na znenie ust. § 161 a § 230 CSP ako i § 35 zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní a zároveň na rozhodnutia NS ČR sp. zn. 25Cdo/2254/2011, NS SR sp. zn. 3Cdo 100/01, 3Cdo 42/2006, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1Co/79/2011, Krajského súdu Košice sp. zn. 5Co/43/2012, Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 17C/35/2014, NS SR sp. zn. 3M Cdo 11/2010, 6Cdo 143/2011, 3Cdo 122/2011, ako aj ESD vo veci Asturcom a vo veci č. C-2/08. Podľa názoru žalovaného ten istý predmet konania je daný vtedy, ak vyplýva z rovnakého skutku a zároveň sa týka tých istých osôb. Z

rozhodcovského rozsudku je zrejme, že rozhodcovský súd posúdil zmluvu ako platnú a odplatnú právny úkon a na jeho základe priznal žalovanému voči žalobcovi plnenie. Z hľadiska res iudicata je prípadná nesprávnosť rozhodcovského rozsudku irelevantná a aj v takomto prípade res iudicata naďalej existuje. Poukázal tiež na rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 19C/289/2014.

12. V ďalšej časti odvolania sa žalovaný vyjadril k rozhodcovskej doložke. Zdôraznil pritom, že dohodnutá rozhodcovská doložka je tzv. nevýhradnou rozhodcovskou doložkou, nakoľko umožňuje každej zmluvnej strane domáhať sa ochrany svojich práv buď prostredníctvom rozhodcovského alebo súdneho konania a teda nevyžaduje od žalobcu, aby spory riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. V tejto súvislosti odkázal na záver Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 14NcC/10/2011. Žalobca mal teda kedykoľvek právo sa slobodne rozhodnúť, na ktorom orgáne uplatní svoje právo. Platnosť právneho úkonu treba navyše hodnotiť v čase jeho uzavretia a bez hypotetického zvažovania okolností, ktoré môžu, ale nemusia nastať po jeho uzavretí. Prijatie argumentácie súdu by znamenalo pre žalovaného úplné znemožnenie využitia rozhodcovského konania pre žalovaného a teda pre každého dodávateľa. Pritom je zrejme, že z ust. § 53 ods. 4 písm. r) OZ v žiadnom prípade nevyplýva úmysel zákonodarcu zakázať rozhodcovské konanie úplne, ale ho iba obmedziť. V tejto súvislosti odkázal na rozhodnutia Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 14C/214/2014, Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/107/2015, Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 14NcC/10/2011. Zdôraznil, že rozhodcovské konanie má plne oporu v zákone o rozhodcovskom konaní, ktorý arbitrabilitu v spotrebiteľských sporoch nevylučuje a nezakazuje. Prípustnosť rozhodcovského konania vyplýva aj z právnej úpravy týkajúcej sa spotrebiteľských úverov. Rovnaký záver vyplýva aj zo znenia aktuálne účinnej Smernice č. 2005/48/ES o spotrebiteľskom úvere (čl. 24 ods. 1), ktorá zaväzuje členské štáty zabezpečiť primeraný a účinný postup na urovanie spotrebiteľských sporov, ktoré sa dotýkajú zmluvy o úvere. Zásadná prípustnosť rozhodcovskej doložky v spotrebiteľských sporoch bola priznaná aj rozsudkom Vrchného soudu v Olomouci sp. zn. 12Cmo/13/2010, obdobne aj rozsudkom NS ČR sp. zn. 33Cdo/2675/2007, Krajského súdu v Hradci Králové sp. zn. 19Co/481/2010, NS ČR sp. zn. 23Cdo 1201/2009, 23Cdo 4895/2010, 32Cdo 1590/2008, tak ako aj odborná literatúra.

13. V poslednej časti odvolania sa žalovaný venoval bezdôvodnému obohateniu. S odkazom na ust. § 451 OZ uzavrel, že zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1Co/79/2011. Razantne odmietol, že by z jeho strany došlo k bezdôvodnému obohateniu. Všetky finančné prostriedky pripísané k zmluve o úvere predstavujú zrážky poukazované súdnym exekútorom, ktoré vymohol v exekučnom konaní, pričom exekútorovi bolo Okresným súdom Trnava udelené poverenie a exekúcia v predmetnej veci nebola nikdy vyhlásená za neprípustnú a exekučné konanie sa skončilo vymožením pohľadávky. V tejto súvislosti odkázal aj na znenie ust. § 61 Exekučného poriadku, podľa ktorého navrátenie do predošlého stavu je v exekučnom konaní vylúčené.

14. K doručenému odvolaniu žalovaného podala prostredníctvom svojho právneho zastúpenia písomné vyjadrenie žalobkyňa, ktorým navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil a žalobkyňa priznal vyčíslenú náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

15. K posúdeniu zmluvy o úvere vyslovila nesúhlas s tvrdením žalovaného, že zmluvu o úvere nie je možné podriaďiť pod právny režim spotrebiteľských zmlúv upravených v Občianskom zákonníku. Vyslovila presvedčenie, že predmetná zmluva má všetky znaky spotrebiteľskej zmluvy. Uvedené vyplýva okrem iného i zo skutočnosti, že ide o formulárovú zmluvu, ktorú žalovaný dlhodobo v mnohých obdobných prípadoch používa so spotrebiteľmi, pričom títo nemajú akúkoľvek možnosť ovplyvniť jej obsah prípadne zmeniť jej ustanovenia. Navyše žalovaný nedodržiava svoju povinnosť poskytovať spotrebiteľovi informácie pred uzavretím zmluvy. Spotrebiteľský charakter zmluvy uzavretej medzi stranami nepovažuje vzhľadom na uvedené a početnú judikatúru súdov v totožných veciach za sporné. Podľa žalobkyne každý odsek zmluvy je nápadne nevyvážený v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa. Úverovú zmluvu nemohol žalobca ovplyvniť, bola vopred predformulovaná a v takomto znení, bez možnosti pripomienkovania žalobcovi predložená na podpis.

16. Žalobca ustanoveniam zmluvy o úvere bez príslušného vzdelania, prípadne skúseností nemohol rozumieť a vyčítať z nej všetky pre neho plynúce následky. V tejto súvislosti odkázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 329/2013, z ktorého zdôraznil, že vzhľadom na špecifickosť právneho úkonu, ktorý má znaky spotrebiteľskej zmluvy, bolo potrebné tento záväzkovo-právny vzťah posudzovať

aj podľa špeciálnej právnej úpravy (lex specialis) spotrebiteľského práva, ktorá je obsiahnutá v Zákone o ochrane spotrebiteľa a tiež v § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Tvrdenie žalovaného o tom, že žalobcovi poskytnuté finančné prostriedky slúžili na účel výkonu žalobcovho povolania označil za zavádzajúce a účelové. Zdôraznil, že je bežnou praxou žalovaného snaha označiť povinného ako podnikateľský subjekt a ak to nie je možné, v prípade ak nemá podnikateľské oprávnenie, účelovo zaškrtnúť políčko určujúce účel použitia finančných prostriedkov na zamestnanie, resp. povolanie, aby došlo k vylúčeniu aplikácie právnych predpisov určených na ochranu spotrebiteľa. V tejto súvislosti odkázal na rozhodnutia Krajského súdu Banská Bystrica pod sp. zn. 4CoE/100/2013, Krajského súdu Bratislava sp. zn. 8NcC/25/2014, Krajského súdu Košice sp. zn. 4CoE/58/2013, Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 15Co/497/2014. Pokiaľ ide o osobitný podpis žalobcu pri účele použitia uviedol, že ako spotrebiteľ absolútne nemal a ani nemôže mať vedomosť o tom, čo zaškrtnutie daného políčka znamená a spôsobuje, teda nemôže ani predpokladať ako si svoje postavenie môže zhoršiť, a preto je nevyhnutné účel použitia finančných prostriedkov skúmať z objektívneho hľadiska. V tejto súvislosti odkázal na ust. § 54 ods. 2 OZ, v zmysle ktorého v pochybnostiach o obsahu v spotrebiteľských slov platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Poukázal tiež na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3M Cdo/14/2014 k § 52 ods. 2 veta tretia OZ.

17. V ďalšej časti vyjadrenia sa vyjadril k neplatnosti rozhodcovského rozsudku, ktorý nespôsobuje účinky res iudicata. Poukázal na to, že rozhodcovská doložka ako bola formulovaná vo VOP predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku - absolútne neplatný právny úkon, čo spôsobuje, že rozhodcovský rozsudok vydaný na základe nej, je akt ničotný - paakt. Realizácia paaktu pritom nespôsobuje jeho konvalidáciu, ani prípadná exekúcia nemá konštitutívne/zmeňujúce účinky na hmotnoprávnu - materiálnu stránku záväzkového vzťahu. V tejto súvislosti odkázal na rozhodnutia Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 5C/155/2014, Okresného súdu Zvolen sp. zn. 13C/94/2014, Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 7C/117/2014, Okresného súdu Trebišov sp. zn. 6C/241/2014, Okresného súdu Čadca sp. zn. 4C/208/2013. Z rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 25/2014 citoval, že žalovanému treba uznať tvrdenie, že právoplatný rozhodcovský rozsudok na plnenie predstavuje prekážku rozsúdenej veci v konaní o určenie. Nie však rozsudok založený na neprijateľnej rozhodcovskej doložke. Obdobne odkázal aj na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10CoE/308/2011, z ktorého zdôraznil, že nulitný (z pohľadu práva neúčinný) rozhodcovský rozsudok žiadnu prekážku následného prejednanie a tiež rozhodnutia veci všeobecným súdom nepredstavuje. Následne obdobne poukázal na rozhodnutie Okresného súdu Košice II pod sp. zn. 42C/44/2014, NS SR sp. zn. 3Cdo/27/2011, Krajského súdu Banskej Bystrice sp. zn. 17Co/275/2014, NS SR sp. zn. 6Cdo/31/2013, 7Cdo/85/2013, ÚS SR sp. zn. I.ÚS 25/2014, Krajského súdu Žilina sp. zn. 6Co/140/2015, NS SR sp. zn. 5ECdo/192/2014, Ústavného súdu ČR sp. zn. III.ÚS 1624/2012 (ohľadom princípu právnej istoty).

18. V časti vyjadrenia k nevýhradnej rozhodcovskej zmluve poukázal na znenie ust. § 53 ods. 1, ods. 5, § 54 ods. 1 a § 39 (zrejme Občianskeho zákonníka). Napriek tvrdeniu žalovaného, že rozhodcovská zmluva je tzv. nevýhradnou rozhodcovskou doložkou, označil za zjavné, že v prípade iniciovania sporu zo strany oprávneného bude súdom príslušným na rozhodovanie vždy rozhodcovský súd, ktorý si už vo formulácii zmluvného ustanovenia oprávnený sám vybral pri vzniku zmluvného vzťahu, to jednoznačne spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán v neprospech spotrebiteľa a tvorí neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá spôsobuje absolútnu neplatnosť tohto dojednanie, a tak má za následok, že exekučný titul bol vydaný orgánom bez právomoci a rozhodnutie rozhodcovského súdu je neplatné. V tejto súvislosti odkázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10CoE/326/2010, z ktorého zdôraznil, že neprijateľnou zmluvnou podmienkou je aj rozhodcovská doložka, ktorá formálne žalobcovi umožňuje výber medzi rozhodcovským súdom a všeobecným súdom, a to z dôvodu, že možnosť iniciovania sporu spotrebiteľmi je iba akademická a takáto rozhodcovská doložka nie je spôsobilá eliminovať hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Obdobne odkázal aj na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5CoE/135/2015, podľa ktorého o nekalú zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak spotrebiteľ má síce možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a všeobecným súdom, ale v prípade začatia rozhodcovského konania je nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Poukázal aj na rozhodnutie Krajského súdu Trnava sp. zn. 16CoE/77/2015, podľa ktorého o nekalú zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak spotrebiteľ má podľa nej možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym všeobecným súdom, ale ak sa podľa takejto zmluvy začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu... Vznik rozhodcovskej zmluvy vyžaduje individuálne rozhodnutie spotrebiteľa, jeho slobodnú vôľu o tom, že si vymienili rozhodcovské konanie a to preukázateľne. Dlížník, ktorému je

predložená typová spotrebiteľská zmluva v predtlačí nemá vzhľadom na takúto podobu zmluvy v zásade reálnu možnosť ovplyvniť jej obsah. Ak je neprijateľnou zmluvnou podmienkou samotná rozhodcovská doložka a dodávateľ ju použije, v takom prípade ide o výkon práv v rozpore s dobrými mravmi. V prípade ak by vyššie uvedená argumentácia podľa žalobkyne nemala obstať, je preukázateľné, že rozhodcovská doložka je neplatná, pretože nespĺňa základné zákonné náležitosti vyžadované zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní s poukazom na § 4 ods. 1 a 2 ohľadne písomnej formy. V tejto súvislosti žalobkyňa poukázala tiež na rozhodnutie SD EÚ vo veci Monstanza/Asturcom, na ktorého vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ktorý bol vydaný bez účasti spotrebiteľa musí... preskúmať ex offio nekalú povahu rozhodcovskej doložky uvedenej v zmluve... a vyvolať všetky dôsledky..., aby spotrebiteľ nebol uvedenou doložkou viazaný.

19. K odôvodnenosti rozhodnutia žalobkyňa uviedla, že sa nestotožňuje s argumentáciou žalovaného, že predmetné rozhodnutie okresného súdu je nepreskúmateľné. Podľa jej názoru napadnuté rozhodnutie spĺňa parametre riadne a dostatočne odôvodneného rozhodnutia. Má za to, že konajúci súd vo svojom rozhodnutí výstižne a dostatočne odôvodnil, čo ho viedlo k vydaniu rozhodnutia a vysporiadal sa s rozhodujúcimi argumentmi oboch strán. Podľa názoru žalobkyne rozhodnutie nevykazuje znaky arbitrárnosti, či svojvoľe a odôvodnenie spĺňa parametre zákonného odôvodnenia.

20. K bezdôvodnému obohateniu žalobkyňa uviedla, že zmluvu považuje preukázateľne za bezúročnú a bez poplatkov, z čoho dôsledku nemá žalovaný nárok na prijatie finančného plnenia nad rámec poskytnutého úveru. Žalobkyňa ale žalovanému uhradila sumu prevyšujúcu výšku úveru, a preto v rozsahu sumy zaplatenej nad výšku poskytnutého úveru došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného. Odplata za poskytnutý úver je vzhľadom na svoju výšku v rozpore s dobrými mravmi a so zákonom, a preto je právny úkon v časti dojednanej odplaty absolútne neplatným. Žalovaný teda nemal nárok na prijatie odplaty od žalobkyne, napriek tomu však od spotrebiteľa prijal plnenie nad rámec poskytnutého úveru. Zdôraznila, že ak by sa aj súd nestotožnil s argumentáciou o nutnosti aplikovania Zákona o spotrebiteľských úveroch na predmetný zmluvný vzťah, tak postavenie žalobcu ako spotrebiteľa preukázateľne vyplýva z ustanovení Občianskeho zákonníka, a teda uplatnený nárok zodpovedajúci bezdôvodnému obohateniu by bol aj v takomto prípade odôvodnený s poukazom na rozpor odplaty s dobrými mravmi (§ 39 OZ).

21. Žalovaný podal písomné vyjadrenie k doručenému vyjadreniu žalobkyne k jeho odvolaniu, v ktorom navrhol, aby bol napadnutý rozsudok zrušený a vec vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a aby bol žalovaný (zrejme žalobkyňa) zaviazaný na náhradu trov konania. Žalovaný opätovne poukázal na to, že predmetnú zmluvu o úvere nemožno považovať za zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ustanovenia týkajúce sa ochrany spotrebiteľa sú neaplikovateľné, nakoľko v zmluve je výslovne určený účel uzatvorenia zmluvy - povolaní a dlžník je vyňatý spod statusu spotrebiteľa. Žalovaný pri uzatváraní zmlúv o úvere sa spravuje požiadavkami klientov. Pokiaľ ide o rozhodcovskú doložku, žalovaný odmietol, že rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná, keďže nie je uzatváraná vždy, jedná sa teda o individuálne dojednanú podmienku, v prípade ktorej nemôže ísť o podmienku neprijateľnú v zmysle naznačovanom žalobkyňou. Navyše dlžník má na výber či sa rozhodcovského konania zúčastní alebo nie. V tomto kontexte odkázal na svoje odvolanie. Žalovaný je presvedčený, že rozhodcovská doložka bola dojednaná platne v zmysle platných právnych predpisov a nemožno mať žiadne pochybnosti o jej legitímnosti. K žalobcom namietanej výške odplaty poukázal na to, že zákon v čase uzatvorenia zmluvy o úvere nestanovoval maximálne možnú prípustnú výšku odplaty, jej regulácia sa riadi § 53 ods. 6 OZ, a teda odplata nesmie podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. V závere poukázal na to, že v danom prípade nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia. Žalobca plnil na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, predmetná zmluva nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy o úvere nikdy neodpadol a majetkový prospech získal žalovaný z poctivých zdrojov. Žalovaný pritom razantne odmieta, že by z jeho strany došlo k bezdôvodnému obohateniu.

22. Žalobkyňa vo svojom písomnom vyjadrení k predošlému vyjadreniu žalovaného uviedla, že trvá na tom, že predmetné zmluvy majú spotrebiteľský charakter, pričom odkázala na svoje skoršie podania. Čo sa týka odplaty za poskytnutý úver odkázala na svoje vyjadrenia k odvolaniu žalovaného, obdobne ako k otázkam rozhodcovskej doložky. V závere uviedla, že trvá na podanej žalobe v celom rozsahu a uplatňuje si náhradu trov konania.

23. Žalovaný využil možnosť vyjadriť sa aj k ostatnému vyjadreniu žalobkyne, v ktorom uviedol, že vo svojom vyjadrení opätovne uvádza tie isté skutočnosti, ku ktorým sa už žalovaný vyjadril v predošlých podaniach, na ktorých zotrváva v plnom rozsahu.

24. Z podnetu odvolacieho súdu súd prvej inštancie vydal vo veci dňa 11.9.2018 pod sp. zn. 27C/428/2015-134 doplniaci rozsudok, ktorý nadobudol právoplatnosť dňom 3.10.2018. V tomto rozsudku bol výrok doplnený výrokom „Vo zvyšku súd žalobu zamietá“. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie s odkazom na § 225 ods. 1 a 2 CSP poukázal na to, že v odôvodnení rozsudku č.k. 27C/428/2015-68 zo dňa 3.5.2017 v bode 23 zdôvodnil z akých dôvodov zamietol návrh v časti úroku z omeškania, vo výroku rozsudku však opomenul rozhodnúť o zvyšku nároku žalobcu nad priznanú istinu s príslušenstvom, preto v zmysle citovaného ustanovenia vydal tento doplniaci rozsudok, ktorým žalobu vo zvyšku zamietol.

25. Až následne, súc pritom zastúpený už advokátom žalovaný predložil do spisu doplňujúce vyjadrenie, ktorým navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, resp. zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa tak, že žalobu v celom rozsahu zamietá, pričom si zároveň uplatnil náhradu trov konania vrátane odvolacieho. Uviedol pritom, že svoju argumentáciu v odvolaní by rád doplnil o judikatúru a odkázal na niektoré hmotnoprávne i procesnoprávne skutočnosti týkajúce sa veci res judicata a exekučného konania:

26. K bezdôvodnému obohateniu uviedol, že v tomto štádiu konania existuje právoplatný exekučný titul, ktorý dosiaľ nebol zrušený. Plnenie poskytnuté v súlade s povinnosťou uloženou v právoplatnom rozhodnutí príslušného štátneho orgánu nie je plnením bez právneho dôvodu alebo plnením z dôvodu, ktorý následne odpadol, a to až do doby, kedy bude právoplatné súdne rozhodnutie prípadne zrušené, pretože nárok nemal oporu v hmotnom práve. Zrušením rozhodnutia tak odpadá právny dôvod a poskytnuté plnenie sa stáva bezdôvodným obohatením. V danom prípade ale nedošlo ani k zrušeniu rozhodcovského rozsudku ani k zastaveniu exekúcie, exekúcia riadne prebiehala od udelenia poverenia a skončila sa vymožením celej pohľadávky. Žalobca plnil žalovanému žalovanú sumu zo zmluvy o úvere na základe právoplatného a vykonateľného rozsudku rozhodcovského súdu, v rámci exekúcie plnil to, čo bolo predmetom exekúcie a preto túto sumu, ktorú získal žalovaný, nebola plnením bez právneho dôvodu alebo z neplatného právneho úkonu, alebo z právneho dôvodu, ktorý odpadol, prípadne majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov. Na strane žalovaného teda nedošlo k bezdôvodnému obohateniu v zmysle § 451 OZ. Okrem toho v danom prípade, či exekučný titul bol vydaný v súlade s právnym poriadkom, súd posudzoval vec, o ktorej už raz právoplatne rozhodol. Na žiadosť exekútora o udelenie poverenia súd v zmysle § 44 ods. 2 EP preskúmal žiadosť, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul a udelil exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie. Rozsudok rozhodcovského súdu bol teda predmetom skúmania zo strany súdu už pri rozhodovaní o udelení poverenia súdnemu exekútorovi, pričom súd uznal exekučný titul za súladný a udelil poverenie. V tejto súvislosti odkázal na rozhodnutie ÚS SR sp. zn. I.ÚS 456/2011, z ktorého zdôraznil, že okresný súd je nielen oprávnený, ale aj povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, a to napr. aj pre účely zistenia existencie dôvodu, pre ktorý by bolo možné už začaté exekučné konanie zastaviť. Poukázal tiež na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/164/96, z ktorého citoval, že súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej aj materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená.

27. K prekážke res judicata zdôraznil, že v predmetnom exekučnom konaní bolo súdnemu exekútorovi udelené poverenie na vykonanie exekúcie, ktoré nebolo následne zrušené ani nedošlo k vyhláseniu exekúcie za neprípustnú ani k jej zastaveniu, čo znamená, že došlo k ukončeniu exekučného konania pre vymoženie exekučnej pohľadávky. Nie je následne prípustné preskúmať priebeh exekúcie v následnom konaní pred všeobecným súdom titulom vydania bezdôvodného obohatenia. Nie je tu teda daná žiadna zo skutkových podstát bezdôvodného obohatenia. V tejto súvislosti odkázal na rovnaké závery v rozsudku Krajského súdu Žilina sp. zn. 8Co/438/2015, v ktorom súd uviedol, že v zmysle § 61 EP na vrátení do predošlého stavu je v exekučnom konaní vylúčené, tzn. že pokiaľ súdny exekútor na základe poverenia vymôže pohľadávku, nie je možné takto vymoženú pohľadávku povinnému vrátiť, resp. žiadať jeho vrátenie od súdneho exekútora alebo oprávneného. Zákon v takom prípade explicitne

predpokladá nárok na náhradu škody proti štátu v zmysle § 4 ods. 1 písm. d) zák. č. 514/2003. Nárok navrhovateľky uplatnený žalobou preto nemožno považovať za nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 a nasl. OZ, taktiež neprichádza do úvahy ani nárok na náhradu škody proti súdnemu exekútorovi v zmysle § 33 ods. 1 EP, keďže súdny exekútor vykonával exekúciu na základe poverenia vydaného súdom a do úvahy neprichádza ani všeobecná zodpovednosť odporcu alebo súdneho exekútora za spôsobenú škodu podľa § 420 a nasl. OZ. Pokiaľ neboli podané námietky proti exekúcií, návrh na zastavenie exekúcie, resp. spotrebiteľ sa nedomáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku, nemožno ani v rámci žaloby posudzovať otázky nastolené žalobkyňou. Tieto otázky mohli byť riešené exekučným súdom v rámci skúmania, či vydá poverenie, či exekúciu zastaví, nakoľko tieto otázky bol súd povinný skúmať ex offo, čo sa však nestalo. Za uvedenej situácie nemožno v tomto štádiu konania uvažovať o bezdôvodnom obohatení na strane žalovaného. K záveru súdu prvej inštancie v tejto veci žalovaný zdôraznil, že aj v tomto prípade musí platiť princíp záväznosti rozsudkov, predvídateľnosti a právnej istoty, t.j. súd už nemôže zrevidovať právoplatne priznané plnenie. Súd by tak vlastne pôsobil ako mimoriadny opravný prostriedok, kde by znova skúmal nároky priznané iným exekučným titulom, ktorý nebol napadnutý riadnym ani mimoriadnym postupom v rámci opravných prostriedkov. Z rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 4C/69/2014 žalovaný zdôraznil, že žalobca žalovanému plnil to, čo bolo predmetom exekúcie, a preto táto suma, ktorú získal žalovaný nebola plnením bez právneho dôvodu alebo z neplatného právneho úkonu, alebo z právneho dôvodu, ktorý odpadol, prípadne majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov. Na strane žalovaného, teda nedošlo k bezdôvodnému obohateniu v zmysle § 451 OZ. Na základe uvedeného sa nemožno stotožniť s tvrdeniami okresného súdu týkajúcimi sa neexistencie prekážky právoplatne rozhodnutej veci pre neplatnosť rozhodcovskej zmluvy vzhľadom na to, že ten istý súd udelením poverenia posúdil predmetnú rozhodcovskú zmluvu, ktorá založila právomoc rozhodcovského súdu ako platný právny úkon. Okrem exekučného súdu posúdil platnosť rozhodcovskej zmluvy aj rozhodcovský rozsudok, a teda je tu neodstrániteľná prekážka konania, ktorú predstavuje existencia veci rozhodnutej, na ktorú je súd povinný prihliadať počas ktorejkoľvek časti konania. Žalovaný má za to, že ak bolo o predmetnom nároku rozhodnuté v prospech žalovaného jednak rozhodcovským rozsudkom, ako aj Okresným súdom Trnava pri udelení poverenia a po takmer štyroch rokoch rozhodne ten istý súd diametrálne odlišne, je predmetné rozhodnutie v rozpore s ústavou chráneným princípom právnej istoty a porušuje právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

28. V závere podania žalovaný namietal výšku vyčíslenej sumy, ktorú si žalobca uplatňuje. Žalobca si uplatňuje sumu 6.653,85 Eur, pričom z konečného vyúčtovania exekútora jasne vyplýva, že suma 1.471,49 Eur je istina a teda rozdiel medzi uhradenou sumou 7.238,85 Eur v exekučnom konaní a istinou 1.471,49 Eur je vo výške 5.767,36 Eur. Ku dňu podania žaloby môže mať žalobca nárok maximálne na vydanie sumy 6.653,85 Eur - 1.471,49 Eur, t.j. iba sumu 5.767,36 (prípadne nižšiu). Z opatrnosti doplnil, že okrem toho suma bezdôvodného obohatenia pozostáva aj zo zákonného úroku z omeškania, ktoré žalovanému ako veriteľovi patria podľa občianskeho práva v súvislosti s omeškaním s vrátením istiny. Ďalej nie je sporné, že do uplatňovanej sumy nemožno zahrnúť ani trovy rozhodcovského konania vo výške 365,34 Eur, ako aj trovy exekučného konania vo výške 188,16 Eur, nakoľko ak by súd určil zmluvu za bezúročnú, trovy konania nemožno subsumovať ako bezdôvodné obohatenie vo vzťahu k bezúročnej zmluve. Na základe uvedeného možný nárok žalobcu, a to suma bezdôvodného obohatenia vo výške 5.767,36 Eur je potrebné ponížiť o zákonný úrok z omeškania, ktoré žalovanému ako veriteľovi patria v súvislosti s omeškaním s vrátením istiny a trovy rozhodcovského konania vo výške 442,30 Eur a o trovy exekučného konania vo výške 188,16 Eur.

29. V závere žalovaný žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, resp. zmenil na rozhodnutie tak, že žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietne, pričom si zároveň uplatnil náhradu trov, ktoré mu vznikli.

30. Ďalšie podania v odvolacom konaní strany do spisu nedoručili.

31. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných

rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offa na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nie je možné priznať úspech, keďže rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti ako i v závislom výroku o náhrade trov konania je vo výrokoch vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 a 2 CSP).

32. Predovšetkým odvolací súd poukazuje na ust. § 365 ods. 3 CSP, podľa ktorého odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Okrem toho v zmysle § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak je splnená niektorá z podmienok uvedených pod písm. a) až d), na daný prípad sa nevzťahujúcich, ani žalovaným netvrdených. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení potom v rozsahu, v ktorom žalovaný v tzv. doplňujúcom vyjadrení zo dňa 27.9.2018, predloženom dávno po uplynutí mu odvolacej lehoty, dopĺňa odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie, postupuje tak v rozpore s cit. ust. § 365 ods. 3 CSP a na jeho novú argumentáciu v porovnaní s argumentáciou v podanom odvolaní, porušujúcu zákonnú koncentráciu konania, potom nie je možné prihliadať. V tomto podaní sú tiež použité nové prostriedky procesnej obrany žalovaného, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, pričom neboli splnené podmienky podľa § 366 písm. a) až d) CSP a ich splnenie žalovaný ani netvrdil, v dôsledku čoho tiež tieto novoty obsiahnuté v doplňujúcom vyjadrení (najmä namietanie výšky vyčíslenej sumy) nemohli byť v odvolacom konaní použité a odvolací súd na ne nemohol prihliadať.

33. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu tak ako bol vymedzený včas uplatnenými odvolacími dôvodmi voči vyhovujúcej časti rozsudku, bolo naplnenie uplatnených odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP - či konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (v podobe nedostatkov odôvodnenia preskúmaného rozsudku), či súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k ne/správnym skutkovým zisteniam (písm. f/) a či rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (písm. h/) a to z hľadiska ne/spotrebiteľského charakteru predmetnej zmluvy o úvere, z hľadiska ne/existencie prekážky res iudicata, z hľadiska ne/platnosti predmetnej rozhodcovskej doložky, z hľadiska ne/existencie bezdôvodného obohatenia žalovaného. Výrok doplniaceho rozsudku o čiastočnom zamietnutí žaloby nebol odvolaním napadnutý, nadobudol tak právoplatnosť a nepodliehal prieskumu odvolacieho súdu.

A. K náležitostiam rozsudku

34. Ako prvé odvolateľ namietal, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné a nepresvedčivé a nespĺňa zákonom stanovené požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia. Preskúmaním obsahu spisového materiálu a napadnutého rozhodnutia však dospel odvolací súd k záveru, že táto argumentácia žalovanej je celkom nedôvodná. Žalovaná ju navyše uvádza len všeobecne, nekonkretizuje v čom presne má byť napadnuté rozhodnutie nepreskúmateľné, aká argumentácia jej v odôvodnení rozhodnutia chýba, neuvádza, že by prvoinštančný súd nevyhodnotil niektorý z predložených dôkazov, či argumentov sporových strán, teda nevytýka napadnutému rozhodnutiu konkrétne nedostatky. Táto obrana žalovanej sa potom javí iba ako účelová.

35. Odvolací súd má naopak za to, že odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančného súdu spĺňa všetky náležitosti v zmysle ust. § 220 ods. 2 CSP, keď súd prvej inštancie v rozhodnutí uviedol, čoho sa žalobkyňa domáhala, aké skutočnosti tvrdila, aké dôkazy označila, aké prostriedky procesného útoku použila, ako sa vo veci vyjadřila žalovaná a aké prostriedky procesného útoku použila, následne opísal skutkový stav, uviedol, ktoré z navrhovaných dôkazov boli vykonané a ktoré skutkové tvrdenia strán boli nimi potvrdené alebo vyvrátené, výsledky vykonaného dokazovania súd náležite vyhodnotil a svoje rozhodnutie riadne odôvodnil, vychádzajúc z základného princípu voľného hodnotenia dôkazov v čl. 15 základných princípov CSP a v § 191 ods. 1 CSP, ktorý je limitovaný požiadavkou nadväznosti medzi skutkovými zisteniami súdu získanými v procese dokazovania, úvahami súdu v procese hodnotenia

dôkazov a jeho právnymi závermi. Súd sa náležite vyrovnal s argumentmi sporových strán, ktoré mohli mať vplyv na rozhodnutie. Judikatúra ESLP pritom zdôrazňuje, že je potrebné podľa okolností veci dať odpoveď na rozhodujúce argumenty. V rozhodnutí nechýba ani dôsledné právne posúdenie veci. Súd prvej inštancie si teda svoju povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 191 a § 220 ods. 2 CSP riadne splnil, výsledky vykonaného dokazovania náležite vyhodnotil a svoje rozhodnutie riadne a presvedčivo odôvodnil. Vzhľadom na to, námietka žalovanej, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je nepreskúmateľné, neobstoí. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je totiž dostatočne zrozumiteľne odôvodnené a logicky konzistentné. Tento odvolací dôvod žalovaného teda nie je daný.

B. K ne/spotrebiteľskému charakteru predmetnej zmluvy o úvere

36. Podľa § 3 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch... spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

37. V predmetnej zmluve sa nachádza ustanovenie v znení „dlžník prehlasuje, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon" pričom za slovom zamestnania je krížikom označené políčko, za tým nasleduje podpis žalobkyne ako dlžníčky. Žalovaný sa v konaní ako aj v podanom odvolaní bránil, že finančné prostriedky boli žalobkyni poskytnuté na výkon zamestnania, v dôsledku čoho nejde o zmluvu o spotrebiteľskom úvere a nie je preto na ňu možné aplikovať ustanovenia na ochranu spotrebiteľa. Žalovaná poprela, že by jej predmetný úver bol poskytnutý na účel zamestnania, potrebovala preklenúť finančnú krízu v rodine. Za bežnú prax označil postup žalovaného účelovo zaškrtnúť políčko určujúce účel použitia finančných prostriedkov na zamestnanie, resp. povolanie, aby došlo k vylúčeniu aplikácie právnych predpisov určených na ochranu spotrebiteľa. Pri uzatváraní zmluvy pritom nemala predstavu aké dôsledky sa spájajú s vyznačením účelu čerpania úveru na výkon zamestnania.

38. V konaní bolo nesporným, že žalobkyňa v rozhodnom období pracovala ako zdravotná sestra v nemocnici. Je preto ťažké predstaviť si načo by potrebovala úver vo výške 700,- Eur na výkon tohto zamestnania. V prípade pochybnosti, či ide o spotrebiteľskú zmluvu má dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ - veriteľ teda žalovaný. Existujúce pochybnosti je potrebné odstrániť spôsobom známym pre dokazovanie, teda spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Bezpečným preukázaním účelu úveru nemôže byť len zaškrtnutie políčka v zmluve, že finančné prostriedky boli poskytnuté na výkon zamestnania dlžníka, ak okolnosti to vylučujú a dlžník popiera. S poukazom na interpretačné ust. § 54 Občianskeho zákonníka je potom namieste pri pochybnostiach o obsahu zmluvy výklad priaznivejší pre spotrebiteľa. Žalovaný v konaní bezpečne spôsobom nevzbudzujúcim pochybnosti nepreukázal, že plnenie podľa zmluvy o úvere poskytol žalobkyni na výkon zamestnania. Účelovosť poskytnutia úveru v danom prípade preukázaná teda nebola.

C. K ne/existencii prekážky res iudicata

39. Podľa § 230 CSP ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova.

40. V zmysle ust. § 35 zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37 tohto zákona, má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu.

41. Medzi neodstrániteľné podmienky konania, ktoré vylučujú možnosť vec znova prejednať a o veci znova rozhodnúť patrí aj prekážka právoplatne rozhodnutej veci (res iudicata). Takáto prekážka svojou podstatou patrí medzi tzv. negatívne procesné podmienky konania, súd jej existenciu zisťuje ex officio a ak je daná, má za následok zastavenie konania podľa ustanovenia § 161 ods. 2 CSP. Nastáva vtedy, ak má byť v novom konaní prejednávaná tá istá vec, t.j. ak v novom konaní ide o ten istý nárok, alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Pritom nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne (opačné) procesné postavenie. Z ustálenej rozhodovacej praxe všeobecných súdov vyplýva, že ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t.j. ak vyplýva z rovnakého skutku). Prekážka

veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, pokiaľ určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený inak, nesprávne alebo neúplne.

42. Najvyšší súd už v uznesení z 13. októbra 2011 sp.zn. 3Cdo 146/2011 (R 46/2012) uviedol, že právoplatný rozhodcovský rozsudok má rovnaké účinky ako rozsudok všeobecného súdu. Konštatoval, že súd je povinný nakladať s takýmto rozsudkom rovnako ako s rozsudkom všeobecného súdu, lebo inak by porušil zásadu rovnocennosti a neprípustne by uplatnil rozdielny procesný postup v prípade, ak sa uplatňuje právo na základe rozsudku vydaného všeobecným súdom a iný prístup, ak sa uplatňuje právo na základe rozsudku vydaného v rozhodcovskom konaní. Uvedený právny záver je opodstatnený nielen v exekučnom konaní, ale v každom občianskom súdnom konaní. To znamená, že aj rozhodcovský rozsudok ukladajúci povinnosť niečo plniť podľa spotrebiteľskej zmluvy môže predstavovať prekážku veci rozsúdenej pre občianske súdne konanie. Je však potrebné osobitne zdôrazniť, že tento právny záver je opodstatnený len vtedy, ak bol rozhodcovský rozsudok vydaný na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky; iba platná rozhodcovská doložka alebo rozhodcovská zmluva totiž zakladá oprávnenie rozhodcovského súdu prejednať a rozhodnúť spor. Oprávnenie súdu skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej doložky, nevedie k posudzovaniu vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu, súvisí však s potrebou vyriešiť otázku, či a aké právne účinky má vydaný rozhodcovský rozsudok. V praxi súd môže pristúpiť k riešeniu otázky platnosti rozhodcovskej doložky alebo zmluvy nielen v exekučnom konaní (napríklad v súvislosti s posudzovaním, či rozhodcovský rozsudok je alebo nie je vykonateľný exekučný titul), ale aj v iných konaniach, napríklad pri riešení otázky, či určitý rozhodcovský rozsudok má rovnaké účinky, ako právoplatný rozsudok všeobecného súdu (viď § 35 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní) a či teda zakladá pre občianske súdne konanie prekážku res iudicata.

43. Rozhodcovská zmluva je dohoda medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní (§ 3 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z.). Rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve (§ 4 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z.). Rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli (§ 4 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z.).

44. Ak je rozhodcovská doložka (zmluva) absolútne neplatná jej absolútna neplatnosť (negotium, nullum) pôsobí priamo (automaticky) zo zákona (ex lege) a to od počiatku (ex tunc). Na dôvod zakladajúci absolútnu neplatnosť (každého) právneho úkonu musí súd pritom vždy prihliadnuť, a to aj bez návrhu (ex officio) (viď uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo 237/2013).

45. K neplatnosti predmetnej rozhodcovskej doložky sa odvolací súd vyjadruje pod bodom D, na ktorý na tomto mieste odkazuje.

46. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla v danom prípade založiť právomoc rozhodcovského súdu, preto ním vydaný rozhodcovský rozsudok nemohol (z pohľadu preskúmvanej veci a preskúmvaného občianskeho súdneho konania) založiť prekážku veci právoplatne rozhodnutej.

D. K ne/platnosti rozhodcovskej doložky

47. Z v spise založenej zmluvy o úvere vyplýva, že medzi žalobkyňou ako dlžníčkou a žalovaným ako veriteľom bola dňa 16.7.2009 uzavretá zmluva o úvere v sume 700,- Eur za dohodnutých podmienok, ktorú zvýšenú o príslušný poplatok sa žalobkyňa zaviazala žalovanému vrátiť v dojednaných mesačných splátkach. Na prvej strane predmetnej zmluvy je tiež veta, že dlžník prehlasuje, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon: pričom pri slove zamestnania je krížikom označené políčko, za tým nasleduje podpis dlžníka. V zmluve dlžník vyhlásil, že sa oboznámil a súhlasí s obsahom všeobecných podmienok poskytnutia úveru na zadnej strane zmluvy. V rámci týchto všeobecných podmienok je obsiahnutá aj rozhodcovská doložka, podľa ktorej všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, budú riešené:

a) Stálym rozhodcovským súdom zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s., so sídlom Karloveské rameno 8, Bratislava..., ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde...,
b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu, pričom podanie žaloby na všeobecnom súde sa považuje za rozväzujúcu podmienku rozhodcovskej doložky.

48. V zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.1.2008, teda v čase uzavretia danej zmluvy, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa („ďalej len neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia, alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia za individuálne dojednané zmluvné podmienky sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Podľa ods. 3 tohto ustanovenia ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. V ods. 4 potom zákonodarca demonštratívne vymenúva ustanovenia v spotrebiteľskej zmluve, ktoré sú neprijateľnými podmienkami. Výpočet táto novelizácia doplnila o písm. r) v zmysle ktorého za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Podľa ods. 5 tohto ustanovenia neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. Podľa dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu cieľom úpravy je umožniť spotrebiteľovi rozhodnúť sa, kde uplatní svoje právo.

49. Z cit. ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že nie každá zmluvná podmienka, ktorá vyvoláva nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán zo spotrebiteľskej zmluvy je neprijateľná. Neprijateľnou sa stáva vtedy, ak spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany.

50. Článok 1 písm. q) prílohy Smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 účinnej od 21.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ktorá predstavuje interpretačné pravidlo, za neprijateľnú zmluvnú podmienku odporúča aj „zmluvnú podmienku neposkytnúť spotrebiteľovi právo alebo mu brániť v uplatňovaní práva podať žalobu alebo podať akýkoľvek iný opravný prostriedok, najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi ustanoveniami výhradne arbitrážou, nevhodne obmedzovať prístup k dôkazom, alebo ukladať mu povinnosť dôkazného bremena, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, malo spočívať na inej zmluvnej strane“. Smernica ako právny akt orgánov Európskej únie na rozdiel od Nariadenia pritom nemá priamu právnu záväznosť, ale všeobecne sa vyžaduje, aby výklad vnútroštátneho práva bol eurokonformný, teda aby súd vykladal vnútroštátne normy vo svetle európskych smerníc, a to i v tom období, keď ich zásady neboli ešte do vnútroštátnych noriem inkorporované.

51. ESĽP v rozsudku z 27.6.2000 vo veci navrhovateľa Océano Grupo Editorial SA nariadil, že národný súd je povinný počas použitia ustanovení národného práva, ktoré sú skoršieho alebo neskoršieho dátumu než uvedená smernica (93/13/EHS o neprimeraných nečestných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách) interpretovať ich pokiaľ je to možné vo svetle presného znenia a účelu smernice. Požiadavka o výklad v zhode so smernicou žiada národný súd zvlášť podporiť výklad, ktorý by na jeho vlastný návrh nepovolil jurisdikciu naň delegovanú na základe neprimeranej, nečestnej podmienky.

52. Kým smernica vychádza zo vzorového okruhu nekalých klauzúl, slovenský zákonodarca upravil režim súdnej kontroly neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách na základe indikatívneho výpočtu neprijateľných podmienok (viď. slovo „najmä“ v § 53 ods. 4 OZ). To znamená, že súdu nič nebráni judikovať neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve podľa tzv. generálnej klauzuly v § 53 ods. 1 OZ, a teda nad rámec zoznamu podmienok uvedených v prílohe smernice alebo okruhu uvedeného v Občianskom zákonníku. Nemožno napríklad vylúčiť, že súd so zreteľom na ostatné zmluvné podmienky (čl. 4 ods. 1 smernice) posúdi rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú bez ohľadu na jej znenie, teda že neobstojí žiadna rozhodcovská doložka a priestor pre rozhodcovské konanie bude len pri preukázateľnom individuálnom vyjednaní rozhodcovskej zmluvy zo strany spotrebiteľa.

53. Cieľom rozhodcovskej zmluvy je dosiahnuť prejednanie prípadného sporu zmluvných strán rozhodcom ako súkromnou osobou, na ktorú zmluvné strany takúto právomoc delegovali. Ako veľakrát i v tomto prípade je rozhodcovská zmluva vyjadrená iba v podobe rozhodcovskej doložky, ktorá splyva s ostatnými zmluvnými podmienkami v úverovej zmluve. V porovnaní s ostatnými zmluvnými podmienkami je ale význam rozhodcovskej doložky osobitný, pretože v prípade sporu súkromná osoba rozhodne o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach zmluvných strán, s cieľom dosiahnuť nový kvalifikovaný záväzok z pôvodnej zmluvy. Ak rozhodcovská zmluva nebola osobitne spotrebiteľom vyjednaná, ale vyplýva zo štandardného textu tzv. formulárovej zmluvy, teda zo vzťahu fakticky nerovnovážneho, bez vysvetlenia spotrebiteľovi podstatných rozdielov medzi konaním pred štátnym súdom a rozhodcovským súdom je dôvodné predpokladať, že spotrebiteľ ako slabšia strana sporu si svoj osud v tak závažnej veci akou je prípadný neskorší rozhodcovský proces neuvedomuje. Predmetná rozhodcovská doložka, ktorá má založiť legitimitu pre exekučný titul znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak dodávateľ podal žalobu na rozhodcovskom súde. Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a vzhľadom na jej splnutie s ostatnými štandardnými podmienkami vo formulárovej zmluve ani nemal na výber. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým jej ustanoveniam, teda aj rozhodcovskému konaniu, ak ho vyvolá dodávateľ.

54. Rozhodcovská doložka dojednaná za týchto podmienok môže ľahko slúžiť na obchádzanie platnej právnej úpravy slúžiacej na ochranu spotrebiteľa. Dodávateľ, ktorý určuje, ktorý rozhodcovský súd bude rozhodovať o prípadných sporoch zo zmluvy, je pre vybraný rozhodcovský súd zdrojom príjmov, preto je namiesto obava, do akej miery je rozhodcovské konanie u dodávateľom vybraného rozhodcovského súdu objektívne. Okrem toho táto doložka nebola dojednaná v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa po vzniku sporu, ale na začiatku zmluvného vzťahu.

55. Cit. ust. § 53 ods. 4 písm. r) OZ je potrebné vykladať tak, že rozhodcovskú doložku nie je možné akceptovať, ak by vyžadovala od spotrebiteľa podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r) OZ nie je o možnosti výberu medzi štátnym a súkromným súdom, ale predovšetkým o dôsledkoch, ktoré zakladá, a teda, či doložka núti spotrebiteľa podrobiť sa arbitráži.

56. O doložku, ktorá vyžaduje, aby spotrebiteľ riešil spory výlučne v rozhodcovskom konaní ide teda aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa tejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa na rozhodcovskom súde predtým ním vybranom, čo je v praxi pravidlom, spotrebiteľ by bol nútený nezvratne podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Odvolací súd zastáva názor, že pokiaľ ide o tzv. nevýhradnú rozhodcovskú doložku, možnosť voľby pre spotrebiteľa je len iluzórna, pretože takmer s pravidelnosťou rozhodcovské žaloby podávajú veritelia, a to na fakticky nimi vybraný rozhodcovský súd.

57. Odvolací súd nespochybňuje právne stanovisko, že zákon nevyklučuje, aby aj v spotrebiteľskej zmluve bola platne so spotrebiteľom dojednaná rozhodcovská doložka. Podstatnou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti tohto dojednania je skutočnosť, že táto podmienka nebola so spotrebiteľom vopred individuálne dojednaná a spotrebiteľ nemal reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy vo všeobecných podmienkach ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť, opak žalovaný nepreukázal.

58. Rozhodcovská doložka nebola, napriek jej formulácii, ani pre spotrebiteľa skutočne alternatívnou. Po podaní návrhu veriteľom pre neho povinne na rozhodcovský súd, už povinný nemal faktickú možnosť podať návrh na začatie konania resp. brániť sa pred všeobecným súdom, čím došlo k porušeniu Ústavou SR garantovaného práva každého na spravodlivý súdny proces pred nezávislým a nestranným súdom. Takáto „voľba“ právomoci bola iba formálna a iluzórna, zodpovedajúca záujmom len dodávateľa.

59. V obdobnej veci ÚS SR v rozhodnutí IV.ÚS 55/2011 z 24.2.2011 zaujal stanovisko, že pokiaľ súd vyslovil názor, že rozhodcovská doložka, ktorá znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak dodávateľ pred spotrebiteľom podal žalobu na rozhodcovskom súde, je neprijateľná a prieči sa dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom, resp. že rozhodcovská doložka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle ust. § 52 a nasl. OZ za použitia ich výkladu v súlade so Smernicou Rady 93/13/EHS, tieto závery súdov nemožno

považovať za svojvoľný výklad a aplikáciu príslušného ustanovenia ESP a k porušeniu základných práv sťažovateľa nedošlo.

60. Vo svetle vyššie uvedenej argumentácie, odvolací súd stotožniac sa so záverom prvoinštančného súdu je toho názoru, že zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dojednaná, v podobe rozhodcovskej doložky podľa ktorej prípadné budúce spory prejedná buď štátny alebo rozhodcovský súd, pričom na výber má len žalobca, čím v prípade podania žaloby dodávateľom na rozhodcovský súd núti spotrebiteľa podrobiť sa rozhodcovskému konaniu pred rozhodcom/súdom vybraným dodávateľom a zbavuje ho možnosti riešiť spor pred štátnym súdom, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a je teda neprijateľnou zmluvnou podmienkou, na ktorú musí súd v ktoromkoľvek štádiu konania, z úradnej povinnosti (ex officio) prihliadať, pričom musí zabezpečiť, aby spotrebiteľ takouto neprijateľnou podmienkou nebol viazaný.

61. Neprijateľnosť predmetnej zmluvnej podmienky vyplýva z ust. cit. § 53 ods. 1 v spojení s § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka za použitia ich eurokonformného výkladu, s poukazom na vyššie uvedenú smernicu, závery Súdneho dvora EÚ i Ústavného súdu SR.

62. Keďže predmetná rozhodcovská doložka, s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.1.2008, je neplatná a keďže potom medzi zmluvnými stranami nebola platne uzavretá rozhodcovská zmluva v zmysle § 3 a nasledujúcich zák. č. 244/2002 Z.z., nebola ani založená právomoc rozhodcovského súdu v danej veci konať a rozhodnúť. Rozsudok rozhodcovského súdu, ktorý bol predložený ako exekučný titul je preto právne neúčinný nulitný, neschopný vyvolať právne následky a materiálne nevykonateľný.

E. K ne/existencii bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného

63. Žalovaný tiež namietal, že z predmetnej zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktoré stanovuje zákon v § 451 Občianskeho zákonníka.

64. V zmysle § 451 ods. 2 OZ bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov. Keďže zákonodarca v § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z. uviedol ako následok neuvedenia zákonných náležitostí v zmluve o spotrebiteľskom úvere bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru a nie neplatnosť zmluvy - ani čiastočnú, ak spotrebiteľ napriek tomu na základe takejto zmluvy plnil veriteľovi úroky a poplatky došlo k plneniu bez právneho dôvodu v zmysle § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Keďže teda v takom prípade od počiatku neexistoval akýkoľvek právny dôvod pre plnenie zo strany spotrebiteľa veriteľovi nad rámec poskytnutej istiny, bola naplnená skutková podstata bezdôvodného obohatenia "plnenie bez právneho dôvodu". Neobstojí preto tvrdenie odvolateľa, že v danom prípade nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia.

65. Aj vymožením žalovanej pohľadávky exekútorom v exekučnom konaní od žalobkyne v prospech žalovaného, došlo k plneniu bez právneho dôvodu, keďže ako bolo uvedené vyššie, predmetný rozhodcovský rozsudok, ktorý slúžil ako exekučný titul pri danej exekúcii, bol nulitným a preto právne neúčinným a materiálne nevykonateľným. Nebol teda daný žiaden relevantný právny dôvod na vymoženie danej pohľadávky od žalobkyne exekútorom v prospech žalovaného. Aj z tohto hľadiska teda išlo o plnenie bez právneho dôvodu.

66. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu súd prvej inštancie rozhodol vo výroku preskúmaného rozsudku ktorým žalobe v prevažnom rozsahu vyhovel, včítane závislého výroku o priznaní úspešnejšej žalobkyne nároku na náhradu trov konania vo výške 94%, v celom rozsahu vecne správne, odvolací súd po vyčerpaní relevantnej odvolacej argumentácie žalovaného, s použitím § 387 ods. 1 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti, včítane výroku o náhrade trov konania, ako vo výrokoch vecne správny potvrdil.

67. V zmysle § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie. Podľa ods. 2 ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

68. V zmysle § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci, ods. 2 ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

69. V tomto odvolacom konaní bola plne úspešná žalobkyňa a preto podľa citovaného ustanovenia jej vzniklo právo na plnú náhradu trov odvolacieho konania voči v odvolaní neúspešnému žalovanému. Prípadná existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP odôvodňujúca výnimočné nepriznanie náhrady trov úspešnej strane (či už úplné alebo čiastočné), pritom v konaní nebola tvrdená, ani ju odvolací súd nezistil. Odvolací súd preto žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v plnom rozsahu 100%, pričom o výške náhrady trov rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie skončí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

70. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie,

lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).